

- b. Voorpooten niet opvallend korter 5
 5a. Lichaamslengte, zonder staart, ± 6 cM. *Mus minutus*, dwergmuis,
 b. Lichaamslengte grooter. *Mus musculus*, huismuis.

Geslacht *Arvicola*.

- 1a. Lichaamslengte met staart meer dan 15 cM. *Arvicola terristris amphibius*, waterrat.
 b. Lichaamslengte met staart minder dan 15 cM. *Arvicola arvalis*, veldmuis.
 (Wordt vervolgd.) M. KRAMER.

UIT DE TIJDSCHRIFTEN:

Natuurhistorisch Maandblad, Orgaan van het Natuurhist. Genootschap in Limburg.
 18e Jg. No. 1. 31 Januari 1929

geeft bericht van een *parelduiker* (*Colymbus arcticus arcticus*) geschoten op een vijver te Lemiers (Zd. L.); nog eenige malen is deze vogelsoort voordien in Limburg terecht gekomen.

Joh. Jansen te Malden geeft een Plantenlijst voor Nd. Limburg. (Plasmolen, Mook, Gennep).

Rector Joh. Cremers vervolgt zijn Beredeneerde voorloopige lijst der in Limburg in 't wild voorkomende zoogdieren met de opgaven omtrent het voorkomen van de Boommarter, steenmarter, bunzing, hermelijn, wezel, das en otter.

De boommarter schijnt in Zd. Limburg wel geheel uitgestorven te zijn. Noordelijker (Swalmen, Well, Arcen) nog voor te komen, maar toch ook uiterst zeldzaam te zijn geworden.

De steenmarter schijnt door geheel Limburg nog voor te komen. maar is toch ook zeldzaam geworden en in de laatste 10 jaar uit heele gedeelten van Zd. Limburg verdwenen.

De bunzing: „Overal komt hij voor en nergens is hij zeldzaam”. Een lange lijst van bunzing-vangsten van 1891 tot 1928 doorlopend wordt geciteerd uit notities van den heer J. Wielders.

De hermelijn komt ook nog veel voor in Limburg.

De kleine wezel is nog veelvuldiger dan de hermelijn.

De das schijnt door geheel Noord-, Midden- en Zuid-Limburg nog sporadisch voor te komen. In Zuid-Limburg was vroeger het houden van „dassebijterijen” door „dassenclubs” een geliefkoosde sport Met speciaal daarop afgerichte honden werd de das gespeurd, uit z'n hol gejaagd, en tot staan gebracht; met een groote ijzeren tang werd hij gegrepen en voor 't africhten van jonge das-honden gebruikt. Het dassenbijten is thans wettelijk verboden, maar wordt clandestien hier en daar nog wel bedreven. In de herfst van 1928 werden te Nyswiler nog 3 dassen met honden uitgehaald; een interessante foto van zoo'n vangst is op blz. 10 gereproduceerd.

De otter: „Vroeger kwam de otter veelvuldig voor”, maar uit de meeste watergebieden is hij thans geheel verdwenen; zoo bijv. uit de Geleen sedert de vervuiling van die beek door de mijnindustrie. maar ook uit de Geul zijn de otters verdwenen. Uit geheel Limburg van Weert tot Rolduc zijn gegevens opgegaard, waaruit blijkt, dat er zoo nu en dan nog wel een enkele otter voorkomt.

Vakblad voor Biologen 10e Jaarg. No. 6. Februari 1929.

bevat o.a. als 7e vervolg uit de serie Biologisch en Landbouwkundig werk in Nederlandsch-Indië:

De biologische betrekkingen aan het Proefstation voor de Java-Suikerindustrie door Dr. V. J. Koningsberger, Directeur der Cultuuraafdeeling. Om de aard en beteekenis van het werk der biologen aan de suikerproefstations Oost-Java duidelijk te maken geeft Dr. Koningsberger een interessant overzicht over de geschiedenis en de ontwikkeling der organisatie van die proefstations; de verschillende

biologische betrekkingen aan die stations worden besproken en de omstandigheden (ook financieele), waaronder daar gewerkt wordt.

Verder bevat de afl. nog verslagen van vergaderingen, aankondigingen e.d.

Tijdschrift der Nederl. Heidemaatschappij. 41 Jaarg. afl. 2. 1 Febr. 1929 bevat o.a. Nota aangaande de verdere werkwijze van de Commissie van advies in zake de ontginning van woeste gronden, waarin aangegeven wordt hoezeer en om welke redenen ontginning van woeste gronden tot bouwland en tot bosch noodzakelijk wordt geacht en bevorderd kan worden; daarop volgt een verslag van de studiereis, welke eenige leden van de genoemde commissie hebben gemaakt naar Hannover en Oldenburg van 3—8 Sept. 1928. Onder de titel: De landgoederen Wolfs- en Muntberg in de Tweede Kamer wordt een scherpe critiek geleverd op de maatregelen, die de regeering heeft voorgesteld, om de Vereen. tot Behoud van Natuurmonumenten in staat te stellen deze landgoederen met bosschen bij Groesbeek te redden.

Natura, Orgaan der Nederl. Natuurhistorische Vereen. 1929 No. 1. 15 Januari, geeft voor het eerst het maandelijksche overzicht van wat er in de vogelwereld waar te nemen valt:

Met den Kijker (15 Januari—15 Februari) door Jan P. Strijbos.

De Geldersche Vallei in gevaar schrijft H. Ramaer met een lijst van planten en vogels voorkomende in de Geldersche Vallei.

Eenige aanwinsten van de Oisterwijksche Flora: Slangenkruid, albino v. Jasionne, Guldenroede, door J. Bergmans.

Verder geeft de aflevering verslagen van afdelingen.

Amoeba, Officieel Orgaan v. d. Nederl. Jeugdbond voor Natuurstudie, 8e Jaarg. No. 5 Januari 1929.

De Reunie. Stemningsvolle herinnering aan de Kerstreunie van den bond, door F. M. (de redacteur Frans Makkink).

Een waardig en ijsig besluit van de Kerstreunie door Niko Tinbergen, een tocht van Soesterberg naar Lekkerkerk in vorst en kou met Strijbos op den motor.

De Harz, vervolg van een botanisch reisverslag door E. Meyer Drees.

Stadsvogels (in den Haag) door T.

Korte inhoud van de inleiding tot het debat over den N. J. N. als Jeugdorganisatie en de Natuurstudie, genouden op de Kerstreunie door M. J. A. (Adriani).

Kosmos Handweiser für Naturfreunde. 26. Jahrgang, Heft 2, Februar 1929 brengt o.a. het vervolg van een artikel: Wie arbeiten unsere Sinnes-Organen von Dr. F. Kahn, met typische schematische figuren van zenuw-(reflex) banen.

Steinbilder von Celebes von W. Recken. Grootte steenen afgodsbeelden.

Blitzspuren und Blitzröhren von H. Berg: Fulgurieten ontstaan door blikseminslag in den grond.

Aus dem Leben der Leuchtkaferlarven von Prof. Dr. R. Vogel.

Bepaalde soorten van glimwormen in Japan leven als larve in het water van de natte rijstvelden en kunnen voor de gezondheid van de landbouwers van belang zijn, doordat ze waterslakken verdelgen, welke als tusschenhospes de larfjes van gevaarlijke ziekteverwekkende zuigwormen herbergen.

Wenn die Erde sich öffnet heet een artikel van F. Ballenberger over de lavastroom van de Etna met verscheidene mooie foto's.

Seerosen und Korallenfische in Lebensgemeinschaft von W. B. Sachs.

Verschillende soorten koraalvischjes leven in symbiose met neteldieren van de tropische koraalriffen. Het is in het Berlijnsche aquarium gelukt met één soort van koraalvischjes, door ze in plaats van tropische neteldieren gewone zeeanemonen uit de Noordzee (*Actinia*

equina) te geven de symbiose op te bouwen. De vischjes voederen de anemonen met wormpjes tot ze verzadigd zijn en leggen zich ongehinderd door de netelcellen plat tegen de mondschijf der anemonen aan.

Als eerste „Buchbeilage” voor 1929 verscheen: „Tiervater Brehm”, Seine Forschungsreisen. Ein Gedenkblatt zum 100. Geburtstag von Dr. K. Floericke.

Een levensbeschrijving van den grooten dierenvriend Alfred Edmund Brehm (geb. 2 Febr. 1829) met spannende episoden uit zijn ontdekkingsreizen naar de Nijl en verder in Afrika, naar Lapland, Amerika en jachttochten in Europa.

Aus der Heimat: Naturwissenschaftl. Monatsschrift, Heft 1, Januari 1929, 42. Jahrgang. Vom Werdegang des Säugetierstammes von Dr. E. Hennig (Tübingen). Een beknopte en overzichtelijke bespreking van de ontwikkeling van de zoogdieren sedert hun eerste optreden in de Trias.

Der Achat von Dr. R. Goerg (Oberstein) bespreekt uitvoerig de samenstelling, de bouw, de ontstaanswijze en de verwerking tot sieraden en gebruiksvoorwerpen van het halfedelgesteente agaat. Vooral de agaatamandelen in vulkanische gesteenten (melaphyr en porphyriet) zijn belangrijk.

De woonplaats van den schrijver, Oberstein a.d. Nahe is sedert eeuwen het middelpunt van de agaat-industrie in Europa; al sedert 100 jaar worden daar echter niet meer inheemsche gesteenten verwerkt, maar uit andere werelddeelen geïmporteerde, vooral uit Z.d. Amerika. De schoonheid van de gekleurde banden en ringen wordt door verven en branden verhoogd.

Von der Edelkastanie von Dr. W. Fisher. Over de verspreiding in Middel-Europa, de leefwijze, eigenschappen, nut en gebruik van de tamme kastanje.

Pigmentwanderungen im Auge von Dr. A. Hohlfield bespreekt de verplaatsingen, die het zwarte licht afsluitende pigment ondergaat in de facet-oogen der insecten voor zoover die door pigment-verschuiving voor helder en zwak licht kunnen worden aangepast en ook dergelijke verplaatsingen, die de afdekkende kleurstof rondom de kegeltjes en de staafjes van vertebraten-oogen (visschen o.a.) ondergaat.

Von Krähen und Dohlen von Dr. H. Sihler. In het dal bij Blaubeuren komen 's wintersavonds groote troepen roeken en kauwtjes (door elkaar gemengd, samen wel 2000 tot 3000 stuks) slapen in de boomen, maar voor het gaan slapen voeren ze wel een uur lang gezamenlijke speelvluchten en exercities uit in de lucht.

Einfache Versuche zur Physiologie des Sehens von E. Hübner. Eenvoudige proefjes, te nemen zonder gebruik van toestellen: blinde vlek; bepaling van de uitgestrektheid van het gezichtsveld van een oog; de grens voor verschillende kleuren ligt verschillend, voor groen nauwer dan voor rood, blauw, geel en kleurloze lichtindruk.

J. HEIMANS.

BOEKBESPREKING.

Dr. J. Botke, Plantkunde I. Allgemeine Plantkunde en Erfelijkheidsleer. Tweede druk, 217 pp., 128 illustraties, geb. f 2.25.

Met groot genoegen ontvingen wij den tweeden druk van dit uitmuntend, keurig leerboek. Het maakt een deel uit van de Nederlandsche Land- en Tuinbouwbibliotheek, maar is uit den aard der zaak ook geschikt voor andere scholen en wij zouden het zeker toejuichen, indien het ook een plaats vond op kweekscholen en in de hogere klassen van hogere burgerscholen en gymnasia. Het is aangenaam geschreven, eenvoudig en overzichtelijk en overal in aanraking met de nieuwste resultaten van de wetenschap. Die aanrakingspunten zouden we bij een volgende druk nog wel graag aangevuld zien door opgave van litteratuur. Een ouderwetsch trekje in dit boekje is dat het getal 13 onheil heeft aangebracht: in fig. 13 staan zoowat alle namen verkeerd. Dit gebrek kan men met behulp van fig. 12 echter gemakkelijk verhelpen. Op blz. 130 mis ik de termen schicht en schroef, die zoo gaarne gehoord worden op onderwijzersexamens en dergelijke gelegenheden.

T.